PROLETAREN.

Anarkistisk Organ for Skandinavien.

Redaktionen: Møntergade 27, 3. S. Sideb. København. Aabent hver Aften fra 7–8.

Udgaar hver 14de Dag. Bladet kan bestilles paa alle Postkontorer. Koster 35 Øre Kvartalet, 5 Øre pr. Nr.

Ekspeditionskontor Møntergade 27, 3. S. Sideb. København. Aabent hver Aften fra 6–9 og Søndag Form. fra 10–12.

Nr. 14. | Søndag den 2. August 1896. | 1. Aarg.

Til Læserne!

Bladet har nu eksisteret i et halvt Aar og er imod al Forventning gaaet godt fremad. Alle dem, der ved forskellige Lejligheder har ment, at der ikke var nogen Jordbund for Anarkismen i Danmark, har saaledes taget fejl, her saavel som alle andre Steder, hvor der er kapitalistisk Udbytning, hvor der er økonomisk og aandelig Udbytning, Autoriteter og Autoritetstro, er der, ja maa der være Jordbund for en Verdensanskuelse, som vil afskaffe alt dette, her hvor der eksistere et Socialdemokrati, som helt igennem er smaaborgerligt, forsumpet paa den Maade, at det kun arbejder for Stemmefangst ved Valgene, kun arbejder for at erobre den politiske Magt og skaffe sig saa mange Pladser i Rigsdag, Kommunalbestyrelse og Sogneraad som muligt, uden at det er i Stand til ad den Vej at skaffe Arbejderklassen den ringeste Fordel, endsige at faa det kapitalistiske Samfund afskaffet og saa dertil paa alle Maader søge at undertrykke enhver selvstændig Rejsning fra Arbejderklassens Side særlig med Hensyn til den faglige Bevægelse, her maa de anarkistiske Ideer vinde Indpas, og det gælder blot om, at der fortsættes som hidtil. Klare populære principielle Artikler, støt og roligt fremad, uden at tage Hensyn til dem, der mener at vi skulde skrive anderledes, vi vil dog ikke lade os paavirke af de Anskuelser som den store Masse sidder inde med, vi vil jo dog bibringe denne Masse vore Ideer. Vi vil ikke bryde os om, at vore Modstandere hyler paa den sædvanlige Maade om „Dynamit“ og „Sardindaaser“ om Virvar o. lg. men Skridt for Skridt paavise, at Anarkiet netop er Orden i Modsætning til det kapitalistiske Udsugersystem og i Modsætning til den socialdemokratiske Tvangsstat. Vi tager kun et Hensyn, og det er Hensynet til vore Ideers Fremgang, alle Midler der tjener til at fremme dem, vil vi anvende. Det Middel, der for Tiden er det bedste, er Udbredelsen af vort Organ „Proletaren“, og her maa alle Venner og Meningsfæller tage fat, Agitér overalt, sælg Bladet hvor I kommer hen, gaa hen hvor der kommer Folk og bryd Eder ikke om spydige eller fanatiske Bemærkninger. Skaf Abonnenter, for at Bladet paa denne Maade ved stadig at blive læst kan udbrede Ideerne overalt. Alle Pessimisterne bør se, at her er et Feldt at arbejde paa og tage fat paa med fornyede Kræfter.

Altsaa kort og godt: Tag fat og agitér overalt! Da vil Anarkismen komme frem trods alt!

Anarkistisk Moral.

VI.

Saaledes ser vi, at Iagttagelsen af Dyresamfundene — ikke anstillede som interesseret Storborger, men som simpel Iagttager — naar til at godtgøre, at Principet: „Behandel andre som Du vilde holde af at blive behandlet af dem under tilsvarende Forhold“ genfindes over alt, hvor der er et Samfund.

Og naar man nærmere studerer Dyreverdenens Udvikling, opdager man (med Naturforskerens Kessler og Økonomen Tsjernisjewsky), at dette Princip, gengivet ved et eneste Ord: „Solidaritet“, har haft en uendelig større Del i Dyreverdenens Udvikling end alle de hensigtsmæssige Omdannelser, der har kunnet fremgaa af en Kamp mellem Individerne til Erhværvelse af personlige Fordele.

Det er indlysende, at Udøvelsen af Solidaritet træffes endnu mere i de menneskelige Samfund. Allerede Abernes Samfund, der er de højeste i Dyrerækken, frembyder de mest slaaende Eksempler paa Solidaritet. Mennesket gaar et Skridt videre paa denne Vej, og dette er udelukkende Grunden til, at det kan bevare sin svage Slægt midt iblandt de Hindringer, Naturen stiller op imod det, og udvikle sin Intelligens.

Naar man studerer de Naturbørns Samfund, der lige indtil Nutiden er bleven staaende paa Stenalderens Folks Standpunkt, ser man i deres smaa Samfund Solidariteten udøvet i aller højeste Grad over for alle Samfundets Medlemmer.

Derfor ophører ikke heller nogensinde denne Følelse og denne Udøvelse af Solidaritet, ikke en Gang paa de Tider i Historien, der er slettest. Selv naar midlertidige Forhold medfører Trang, Trældom, Udbyttelse, saa at dette Princip ikke godkendes, bliver det dog fast i den store Mængdes Sind, saa at det hidfører en Bevægelse imod de daarlige Instititutioner, en Revolution.

Og dette forstaar sig af sig selv, for ellers vilde selve Samfundet gaa til Grunde.

Hos den langt større Del af Dyr og Mennesker holder denne Følelse sig, og maa den holde sig, som en erhvervet Vane, som et Princip, der altid er til Stede i Sindet, selv da, naar man ikke anerkender det i sine Handlinger.

Det er hele Dyrerigets Udvikling, som kommer til Orde hos os. Og den er lang, overmaade lang, den tæller hundrede Millioner Aar.

Selv om vi gærne vilde frigøre os for den, kan vi ikke gøre det. Det vilde være lettere for Mennesket at vænne sig til at gaa paa fire end at frigøre sig for den moralske Følelse. Den ligger, i Dyreverdenens Udvikling, forud for Menneskets oprejste Gang.

Den moralske Sans er en naturlig Egenskab hos os, aldeles som Lugte- og Følesansen.

Hvad Loven og Religionen angaar, som ogsaa har præket dette Princip, saa ved vi, at de ganske simpelt har tillistet sig det for at benytte det som Skjul for deres Varer

— deres Læresætninger — til Fordel for Erobreren, Udbytteren og Præsten.

Hvorledes vilde de uden dette almindeligt anerkendte Solidaritetsprincip have kunnet skaffe sig et fast Tag i Menneskenes Sind?

Begge dækkede de sig med dette Princip aldeles som Myndighederne, hvem det ogsaa lykkedes at paatvinge sig Menneskene ved at give sig Udseende af at ville beskytte de svage mod de stærke.

Naar Menneskeheden kaster Lov, Religion og Myndighed over Bord, vil det igen sætte sig i Besiddelse af det moralske Princip, som det har ladet sig frarane, for at gøre det til Genstand for en Kritik og frigøre det for de Forfalskninger, hvormed Præsten, Dommeren og Regeringen havde forgiftet og stadig forgifter det.

Men at nægte det moralske Princip, fordi Kirken og Loven har udnytte det, vilde være lige saa ufornuftigt som at erklære, at man aldrig vil vaske sig, at man vil spise trikinbefængt Flæsk og ikke vil vide noget af Kommunernes Ejendomsret over Jorden, fordi Koranen foreskriver, at man skal vaske sig hver Dag, fordi Hygiejnikeren Moses forbød Hebræerne at spise Svinekød, eller fordi Sjariaten (Tillægsbog til Koranen) forlanger, at ethvert Stykke Jord, som henligger udyrket i 3 Aar, skal vende tilbage til Fællesejendom.

Hvad andet er for Resten dette Princip om at behandle andre som man selv vil behandles end selve Lighedsprincipet, Grundlagsprincipet for Anarkismen?

Hvorledes kan man endog blot tro man er Anarkist uden at udøve det?

Vi vil ikke regeres. Men erklære vi ikke med det samme, at vi ikke vil regere over nogen?

Vi vil ikke bedrages, vi forlanger, at man altid kun skal sige os Sandhed. Men erklære vi ikke ogsaa hermed, at vi selv ikke vil bedrage nogen, at vi forpligter os til altid at sige Sandhed, kun Sandhed, hele Sandheden?

Vi vil ikke have, at man skal stjæle vort Arbejds Frugter fra os, men erklære vi ikke ogsaa hermed, at vi vil respektere Frugterne af andres Arbejde?

Med hvilken Ret kunde vi ogsaa forlange at blive behandlede paa en vis Maade, mens vi forbeholdt os at behandle andre helt forskelligt? Skulde vi maaske være dette Kirgesernes „hvide Ben“, som kunde behandle andre som det finder for godt? Vor blotte Lighedsfølelse oprøres ved en saadan Tanke.

Lighed i de indbyrdes Forhold og den Solidaritet, som følger heraf, det er det mægtigste Vaaben, Dyreverdenen ejer i Kampen for Tilværelsen, og Lighed er Billighed.

Ved at kalde os selv Anarkister, erklærer vi paa Forhaand, at vi giver Afkald paa at behandle andre saaledes, som vi ikke vilde blive behandlet af dem, at vi ikke mere vil taale den Ulighed, som vilde tillade nogle blandt os at udøve deres Magt, deres List eller deres Snille paa en saadan Maade, at den vilde mishage os selv. Men Lighed ialt — en Lighed, der er et andet Ord for Billighed — er selve Anarkismen.

Pokker i Vold med det hvide Ben, som tiltager sig Ret til at narre andres Enfoldighed. Den vil vi ikke vide noget af, og vil, om det skal være, knuse den.

(Fortsættes)

Af „En Oprørers Ord“.

Af P. Kropotkin. Oversat til „Proletaren“.

De politiske Rettigheder.

Ikke en Dag gaar hen, hvor ikke Bourgeoispressen i alle Tonarter istemmer Sangen om de politiske Friheders Værdi og Betydning; Sangen om Borgerens politiske Rettigheder, den almindelige Valgret, Valgfriheden, Presse- og Forsamlingsfriheden o. s. v., o. s. v.

„Da I nu er i Besiddelse af disse Rettigheder“, spørger man os: af hvilken Grund revolterer i? Er der ikke ved disse Friheder budt Eder en Mulighed, til at forskaffe de nødvendigste Reformer Gennembrud, uden at i har nødig at gribe til Flinten?“ Analyserer vi altsaa disse politiske Friheder; lad os analysere dem ud fra Standpunktet; fra den Klasses Standpunkt, som intet besidder og ikke regerer nogen, som har faa Rettigheder, men særlig mange Pligter.

Vi siger ikke, som det saa ofte paastaas, at de politiske Rettigheder overhovedet ikke har nogen Værdi for os. Vi ved meget godt, at der siden Livegenskabet, ja, selv siden det forrige Aarhundrede er opnaaet mange Fremskridt. Manden af Folket er ikke mere det for alle Rettigheder blottede Væsen, som han tidligere var. Den franske Bonde bliver ikke mere pisket paa Gaden, som hans Standsfælle i Rusland. Arbejderen, særlig Arbejderen i Storbyerne, betragter sig ikke som mindre værd end en hvilken som helst Anden, saasnart han forlader Værkstedet og træder ud i det offentlige Liv. Den franske Arbejder er ikke mere som tidligere, hin Skabning der var blottet for alle menneskelige Rettigheder, som af Aristokraterne ikke blev skatted højere end et hvilket som helst Lastdyr. Takket være Revolutionen, takket være det af Folket udgydte Blod, er han nu i Besiddelse af visse personlige Rettigheder, som vi paa ingen Maade vil undervurdere.

Men vi har lært at adskille, vi ved at Rettigheder og Rettigheder er to forskellige Ting. Der gives Rettigheder, som indeholder en reel Værdi og saadanne som saagodt som ingen Værdi have; men alle dem, som søge at sammenblande begge, er Hyklere, og de har kun til Hensigt at bedrage Folket. Der gives Rettigheder som t. Eks. Ligheden mellem Bonden og Aristokraten i deres private Forhold, eller Menneskets legemlige Ukrænkelighed og endnu forskellige andre Rettigheder, som er Frugten af voldsomme Kampe og som af Folket skattes saa højt, at man vilde gøre Oprør i det Øjeblik hvor man vilde fratage dem disse. Men der gives ogsaa Rettigheder, som den almindelige Valgret, Pressefriheden o. s. v. for hvilke Folket aldrig kunde begejstre sig, fordi det nøjagtig ved, at disse „Rettigheder“, som saa prægtig egner sig til at beskytte det herskende Bourgeoisi mod Indgreb fra Regeringen og Adelen i Grunden ikke er andet end et Værktøj i den herskende Klasses Hænder for at opretholde dets Herredømme over Folket. Denne Art Rettigheder har intet Fællesskab med hin paa Kendsgerningen hvilende Rettigheder, som vi omtalte ovenfor; de kan ikke have noget Fællesskab med disse, fordi de absolut ikke byder Folkemassen nogen Beskyttelse, og naar man endnu nutildags nævner hele Stasen ved det glimrende Navn „politiske Rettigheder“, saa sker det kun fordi at vores politiske Sprog ikke er noget videre end noget uforstaaeligt og sindløst Pjat, opfundet ved Bourgeoisiet, til dettes Nytte og i dettes Interesser.

* * *

I Virkeligheden, hvorledes kan man tale om en politisk Rettighed, naar denne ikke er et Middel til at sikre dem, som endnu ikke besidder Magten, Uafhængigheden, Værdigheden og Friheden, og til at indgyde de Andre Respekt for disse Rettigheder? Hvori bestaar en saadan Rettigheds Nytte naar den ikke er et Middel til Befrielse for dem der stræber efter Friheden? Gambetta, Bismark, Gladstone, har sikkert ingen Presse og Forsamlingsret nødig, de skriver simpelthen hvad de vil; de forsamler sig med deres Meningsfæller og taler som det behager dem. De har ingen Friheder behov, af den Grund at de allerede er fri. Naar det drejer sig om en hvilken som helst Friheds Garanti, Presse og Talefriheden t. Eks. Foreningsretten o. s. v., saa kan disse Friheder dog kun være bestemt for dem, som endnu ikke ere stærke nok til at gøre deres Vilje gældende. Dette var den naturlige Aarsag til alle politiske Rettigheder.

Betragtet ud fra dette Standpunkt, stiller vi Spørgsmaalet: „Er de politiske Rettigheder hvorom Talen er, virkelig skaffet for dem, som ene og alene har dem nødig?“

Sikkert ikke! Den almindelige Valgret kan mange Gange indtil et vist Punkt beskytte Bourgeosiet mod Indgreb fra den centrale Magt uden at de første er tvungne til, til deres Forsvar stadig at benytte den offentlige Magt. Den almindelige Valgret kan endvidere tjene til, at hidføre Ligevægten imellem de to Magtfaktorer som gensidig gør hinanden Magten stridig, uden at de to Rivaler har nødig at gaa frem med Sværdet, som det tidligere var Tilfældet. Men denne Ret er absolut værdiløs, naar det gælder om at styrte Regeringen, eller blot om at indskrænke dens Magt, ophæve dens Herredømme. Den almindelige Valgret er et

fortræffeligt Redskab til at udjævne eventuelle Stridigheder blandt Magthaverne paa en fredelig Maade under sig; hvilke Fordele kan den imidlertid sikre det beherskede Folk? Dens Historie kan give os Oplysning derom. Saalænge Bourgeoisiet frygtede for igennem den almindelige Valgret at give Folket et Vaaben i Hænde, som kunde blive farligt for deres Privilegium, saalænge bekæmpede de den med al Bitterhed. Men 1848, paa den Dag, hvor de kunde overbevise dem om, at de absolut ikke behøvede at frygte denne almindelige Valgret, at den tvertimod er Tryllemidlet, til at vugge Folket i Ro, aksepterede de den med stor Aplomb*).

Nutildags er det Bourgeoisiet selv, der opkaster sig som den ivrigste Forsvarer af den almindelige Valgret. Hvorfor? Fordi det erkendte at denne er et fortræffeligt Vaaben til at sikre sig Magten, uden at det maatte befrygte at skade sine egne Interesser derigennem.

* * *

Nøjagtig det samme gælder om Pressefriheden. Hvilket var det vigtigste Argument i Bourgeoisiets Øjne da de udstedte Pressefriheden? Pressens Afmagt! Javel, dens Afmagt! Herr von Giradin skrev en hel Bog om Pressens Ufarlighed. „Tidligere“ — siger han i dette Værk — „forbrændte man Trylle og Heksemestrene, fordi man var indskrænket nok til at tro paa deres Afmagt; nutildags sker det samme med Hensyn til Pressen, som man ligeledes tror er almægtig. Men denne Almagt har intet paa sig. Pressen er nøjagtig ligesaa harmløs og ufarlig som Middelalderens Tryllekunstnere. Altsaa hvorfor forfølge den?“ Dette er den Dom som Herr Giradin udtalte. Og naar Bourgeoisiet nutildags under sig diskuterer om Pressefriheden, hvilke Argumenter føres der saa frem til Gunst for den? Se til England, Svejts og Amerika, der er Pressen fri, og dog er den kapitalistiske Udbytning bedre udviklet der end andre Steder og Kapitalens Herredømme er mere sikkert der end i noget andet Land. Lad den blot optræde den farlige Lære — siger de videre — har vi ikke Midler nok til at kvæle deres Presses Stemme, uden at vi er tvungne til at ty til den direkte Vold. Og dersom en Dag, i et Moment hvor der hersker almindeligt Oprør, den revolutionære Presse skulde blive til et farligt Vaaben, velan, saa er der endnu altid Tid nok til, under et eller andet Paaskud, med et Slag at tilintetgøre den“.

Med Forsamlingsfriheden er det ikke bedre.

„Lad os give fuld Forsamlingsfrihed — siger Bourgeoisiet — vore Privilegier lider intet Afbræk derved. Hvad vi har at frygte, er de hemmelige Samfund, og netop de offentlige Forsamlinger er det fortræffeligste Middel til at lamlægge disse Samfunds Kræfter. Men dersom i et Øjebliks Ophidselse de offentlige Forsamlinger skulde blive en Fare for os, saa har vi altid Midlerne i Haanden til at undertrykke dem, er vi dog i Besiddelse af den statlige Magt.

„Husrettens Ukrænkelighed, — min Troskab, indfør den i Lovbøgerne, forkynd den for hver en Hytte“, saaledes tænker de durkdrevne blandt Bourgeoisiet. „Vi vil ikke at Regeringens Agenter skal overraske os i vores lille Husholdning, men vi opretter et sort Kabinet, for at holde Øje med de mistænkelige; vi befolker Landet med Spioner, vi fører en Liste over de Personer som vi mener er farlige, og vaager over dem alle Vegne. Men skulde vi en Dag finde at Opretholdelsen af denne Husret er os til Skade — naa saa til Pokker med Ukrænkeligheden; vi vil arrestere de Folk i deres Senge, vi vil foretage Husundersøgelser og gennemsnuse alt. Men for al Ting lad os være kække i dette Tilfælde, dem som ivrer og dadler alt for højt vil vi spærre inde, men til de Andre vil vi sige: „Hvad vil de mine Herrer, i Krigen lader det sig ikke ændre. Uden Tvivl vil man spendere Bifald paa os!“

„Og Brevhemmeligheden? — Sig det, skriv det og forkynd det overalt at vores Korrespondance er ukrænkelig. Naar Bureau Chefen i en By af Nysgerrighed aabner et Brev, afsæt ham straks fra sin Plads; skriv med store Bogstaver: Hvilket Umenneske, hvilken Forbryder! Lad os give god Agt paa, at de smaa Hemmeligheder, som vi gensidig udveksler i vore Breve, ikke bliver bekendte. Men skulde vi faa Færten af et mod vores Privilegier rettet Komplot, — velan, paalægger vi os ingen Tvang, bryder vi alle Breve, indstiller vi, om det maa være, tusinde Embedsmænd til dette Formaal, og skulde en eller anden falde paa, at protestere derimod, saa svarer vi ham uden Sky, som forlængst en engelsk Minister gjorde, under Parlamentets Bifaldsytringer: Javel mine Herrer! Med beklemt Hjerte og den største Modvillie, besluttede vi os til at aabne Brevene, men der blev os ikke noget andet Middel tilovers, Fædrelandet (vil hedde Adelen og Bourgeoisiet) var i Fare.

*) Sikkerhed i Holdning og Bevægelser.

Dette er hvad der bliver tilbage af disse saakaldte politiske Friheder.

Presse og Forsamlingsfriheden, Husrettens Ukrænkelighed, og hvad hele den øvrige Rest endnu hedder, bliver kun respekteret saalænge, saalænge som Folket ikke gør nogen Brug af dem, som kunde være til Skade for den priviligerede Klasse. Men paa den Dag hvor man vil benytte disse Friheder til at tilintetgøre Privilegierne, paa den Dag vil man kaste det hele over Bord.

Og dette er ganske naturligt, Mennesket besidder kun saadanne Rettigheder, som det ved mange og svære Kampe har tilkæmpet sig; Rettigheder hvorfor han hver Dag, med Vaabnet i Hænderne, er beredt til at indtræde.

Naar man ikke mere i Paris Gader lader Kvinder og Mænd føle Pisken, saaledes som det endnu sker i Odessa, saa er det fordi at man vilde rive Udøveren af en saadan Handling i Stykker, paa den Dag hvor Regeringen vilde lade sig forstaa til en saadan Handlingsmaade. Naar nutildags ingen Aristokrat mere baner sig Vej paa Gaden ved at lade sin Tjener uddele Stokkeprygl til højre og venstre, saa er det kun derfor ikke Tilfældet, fordi man vilde slaa den herskablige Tjener, der lod noget saadant indfalde sig, ihjel paa Pladsen. Naar der endvidere nutildags, paa Gaden og i offentlige Lokaler eksisterer en vis Lighed mellem Arbejderen og Arbejdsgiveren, saa har dette sin Grund deri, at der, takket være de forudgaaende Revolutioner, hos Arbejderen har udviklet sig en personlig Værdighedsfølelse, som ikke tillader ham at modtage nogen som helst Fornærmelse af Principalen, men ingenlunde fordi denne Ret er ham lovlig garanteret.

* * *

Det er soleklart, at der ikke i det nuværende Samfund, hvor der kun gives Herrer og Slaver, kan eksistere sand Frihed; den vil ikke eksistere saalænge der endnu gives Udbyttere og Lønslaver, Herskere og Beherskede. Men deraf følger paa ingen Maade, at vi, til den Dag, hvor den anarkistiske Revolution fejer de sociale Forskelligheder bort, ønsker at se Pressen kneblet som i Tyskland, Forsamlingsretten ophævet som i Rusland eller den personlige Ukrænkelighed indskrænket som i Tyrkiet. Som Slaver af Kapitalen, som vi alle er, forlanger vi Retten til at skrive og trykke hvad vi finder for godt; Retten til at forsamle og organisere os som det passer os, ene og alene for at bryde Kapitalens Aag.

Men det er den højeste Tid, at vi lærer at forstaa, at ingen lovlige Forordninger kan sætte os i Besiddelse af disse Rettigheder. Disse bliver ikke garanteret os ved en Lov, en Lap Papir, som ved det mindste Lune af Magthaverne kan rives itu; Garantien, disse Rettigheders Beskyttelse ligger ene og alene hos os selv. Naar vi udfolder den nødvendige Magt, for at skaffe vor Villie Agtelse, vil det ogsaa være mulig, at skaffe Respekt for vore Rettigheder.

Vi vil have Friheden til at tale og skrive hvad der behager os, Retten til at forsamle og organisere os? Velan, saa vil vi ikke spørge om Tilladelse i Parlamentet, vi vil ikke tigge os den til igennem en Lov af Senatet. Organiserer vi os til en Magt, som til enhver Tid er i Stand til at vise Magthaverne Tænderne, dersom man skulde driste sig til at indskrænke vor Tale og Forsamlingsret. Lad os være stærke, og vi har den Forsikring at ikke en vil gøre os Retten, til at tale, skrive, trykke og forsamles, stridig. Paa den Dag hvor det lykkes os at vække saa megen Forstaaelse hos de undertrykte, at disse flere tusinde Mand stærke vil stige i Gaderne og forsvare deres Rettigheder, den Dag vil man ikke vove at antaste disse, endsige forbeholde os de mange andre som vi vil fordre tilbage. Da, men kun da vil vi virkelig have opnaaet disse Rettigheder, hvilke vi nok i Aartider maatte tigge af Parlamentet. Da bliver de garanteret os paa en anden og mere sikker Maade end som naar man stadig paany nedskriver dem paa en Lap Papir.

Friheden giver sig ikke selv, man maa tage sig den.

Flere Kirker.

„Flere Kirker“ har nu i flere Aar været Præsteskabets Hyl. Folket bliver mere og mere „moralsk“ fordærvet, Religiøsiteten, som er saa „nødvendig“ for Menneskehedens „Lykke“, svinder mere og mere bort, man gaar kun sjælden i Kirke, der hersker den største Ligegyldighed med Hensyn til sin Sjæls Frelse; kun lige de efter den „offentlige“ og

den „familiære“ Mening absolut nødvendige kirkelige Handlinger (Daab, Konfirmation og Begravelse) lader man udføre, saaledes hyler de mørke, lyssky Præster. Et af de bedste Midler mod denne „skrækkelige“ Kendsgærning er flere Kirker, der maa gives Befolkningen mere Lejlighed til at kunne høre Præsternes Raad for deres Sjæls Frelse. Der maa skaffes Plads for flere Præster, for det er med Præsterne som med andre dødelige, at mange ere kaldede men kun faa ere udvalgte, nogle forstaar at vinde Menigheden, andre ikke, men jo flere der er, desto flere maa der være der forstaar denne Kunst og saa vil Kirken absolut vinde flere Tilhængere, Religiøsiteten vil blive større, Menneskeheden vil med mere Taalmodighed bære de Lidelser, som Gud paalægger dem, og deres Sjæls Frelse er sikret.
Præsterne ere ikke saa dumme endda, de ved nok, hvorledes Madposen skal skæres, Samfundet er truet af al denne Mangel paa Religiøsitet, og Dumheden blandt Befolkningen er dog det bedste Middel til at holde Menneskene i Undertrykkelse, for, som Joh. Most siger:

Jo mere man tror, desto mindre man ved.
Jo mindre man ved, desto dummere man er
og jo dummere man er, desto lettere kan man regeres.

I tro Overenstemmelse med denne sande Udtalelse arbejder Præsterne og hele den herskende Klasse i god Forstaaelse med hinanden for at bevare det bestaaende Samfund med sit morderiske, tyvagtige og bedrageriske Grundlag. I skal ikke stjæle, ikke bedrage, raaber Præsten til den besiddelsesløse Klasse, men I maa nok tage hele Jorden og alle de frembragte Produkter i Besiddelse, ja, I maa herske og regere over de intetbesiddende siger Præsten til den besiddende Klasse, naar i blot selv laver Love, som siger at det er Ret: vi skal nok fortælle den dumme Hob, at det er med Guds Vilje, det er saaledes, thi der staar i Skriften: Fattige have I altid iblandt Eder. I skal ikke ihjelslaa, raaber Præsten ligeledes til den intetbesiddende Klasse, men I maa gærne myrde eller lade myrde i Tusindvis af de antireligiøse fordærvede Mennesker, som tilhører den intetbesiddende Klasse, naar I derved udvider Eders Magt og Vælde kan skaffe ny Anseelse og kaste ny Glans over den respektive Stat, som sætter et saadant almindeiig Myrderi (kaldet Krig) i Scene, thi vi ved jo at vi faar rigelig Belønning derfor. (Fede Embeder o. l.) og til Hoben siger vi blot: Ske Guds Vilje i Himmelen saaledes ogsaa paa Jorden, og dum som den er i Følge vor Virksomhed, vil den give sig tilfreds dermed.

At Præsterne er saaledes, at de virker saaledes at de vil mere Fordummelse og dertil forlanger flere Fordummelsesanstalter med høje Spir paa, for at fremmede Udbyttere som komme hertil, paa lang Afstand kan se, at den danske Stat endnu er stærk og mægtig ifølge Befolkningens Dumhed, kan forstaaes. Men at Socialdemokraterne, som ifølge det socialistiske Princip maa være Modstandere af det bestaaende, maa være Tilhængere af Oplysningen for Menneskelykkens Skyld og af samme Grund Fjender af Dumheden, at de kan se paa Præsteskabets hoverende Optræden med den Ligegyldighed som er de fleste bekendt, dette maa undre enhver, som virkelig stræber efter Frihed. Med Programpunktet i Haanden som lyder: Religionen er en Privatsag, lader de Præster og Religion i Fred og kun naar disse vil bygge Kirker for Statens Penge (den Stat i hvis Tjeneste de staar) saa tager man sig det uhørte Mod og indkalder til et Protestmøde, ja, mere endnu, man vovede virkelig at indbyde en Del af de Præster, der ønsker flere Kirker, for at de skulle deltage i Diskussionen. Vi gik derhen for at hente os et Bevis til alle de andre, paa, at Socialdemokratiet er et, ikke en Gang radikalt-borgerligt Parti, som i Grunden ikke har noget imod hverken Religionen, Præsterne eller Kirkerne, men kun søger at dupere Masserne med deres Talegaver. Et sammentrængt Referat fra Mødet vil konstatere dette.

Mødet som afholdtes Tirsdag den 30. Juni i Forsamlingsbygningen paa Enghavevejen var godt besøgt, og en del Præster vare komne tilstede. Mødet derigeredes af Tapetserer Jønson (tidligere Revolutionær). A. C Meyer indlede og udtalte bl. a: at Socialdemokratiet ikke havde noget imod at der byggedes Kirker, naar det blot ikke var for Arbejdernes Penge, og det var det, naar Staten og Kommunen skulde give Penge dertil — noget andet blev det naar Præsterne indsamlede dertil ad Frivillighedens Vej. Nu, det bliver efter vor Mening det ene som det andet; er de Kapitaler, som den besiddende Klasse sidder inde med, da ikke kommen fra Arbejderen? Og tror Hr. Meyer, eller rettere, ved han ikke, at Kapitalen, som endnu er i Besiddelse af Magten, nok skal vide at faa de „frivillige“ Kirkebidrag tilbage igen ad anden Vej? Ved han ikke, at det alligevel er Arbejderklassen, der kommer til at betale? Hr. Meyer havde tillige en Følelse af, at det ikke var rigtigt af en Socialist at staa som Medlem af Folkekirken, og han undskyldte det baade for sig og andre dermed, at man kun burde blive i Folkekirken for at have Lov til at protestere. (Hvor, Hr. Meyer? I Kirken om Søndagen, paa Kirkemøderne eller hvor? Svar udbedes, da det vist kunne interessere flere at faa Besked herpaa!) O. Jørgensen udtalte bl. a., at det de (Socialdemokraterne) tilstræbte var en virkelig Folkekirke, og da ingen af de Overordnede protesterede herimod, maa vi antage, at det er en Partimening. Naa, det er vel ogsaa rigtigt thi Henning Jensen skrev en Gang om socialdemokratiske Præster i „Socialdemokraten“. Altsaa, kort og godt: man vil ikke bekæmpe Religionen, men kun Præsterne; ikke Sagen, men Personerne, og saaledes er Taktiken paa andre Omraader. Præsterne vare egentlig de mest konsekvente. Provst Levinson sagde nemlig, at han og hans Venner ikke brød sig om at Socialdemokraterne afholdt Protestmøder, for naar de mente, at der var Trang til Kirker, saa byggede de dem, trods Protest, og det tror vi ogsaa at de gør, og de maatte være Idioter om de tog noget Hensyn til, at man udtaler paa et Møde, at man protesterer og protesterer, naar man ellers ikke foretager sig det mindste, for at denne Protest kan faa virkelige Følger. Fra anarkistisk Side blev der foreslaaet, at man straks skulde paabegynde en Agitation blandt Befolkningen, for at faa denne til i Tusindvis at udmelde sig af Folkekirken, thi kun derved at man tog Grundlaget for Præsternes Virksomhed bort under Fødderne paa dem, kun derved kunde man blive dem kvit. Kun naar alle som ikke bryder sig en Døjt om Kirken og Religionen, træder ud af Selskabet og ikke mere lader deres Børn døbe eller konfirmere, ikke mere lader sig vie af Præsterne og selv begraver deres Døde, først da kan vi med god Grund sige: vi vil ikke have flere Præster, ikke flere Kirker. Da de anarkistiske Talere vare færdige erklærede Jønson, at Forsamlingen ikke skulde tage noget Hensyn til hvad de to sidste Talere havde udtalt, for de var Anarkister (Uha!); denne Oplysning faldt som en kold Vandstraale paa en Del af de tilstedeværende, som havde ladet sig henrive til at give deres Tilslutning tilkende. Forslaget blev ikke sat under Afstemning, da man erklærede, at det var i Strid med Programmet.

Nu, vi ved, at et af de Vaaben, der skal anvendes, er en Bekæmpelse af Religionen, men en virksom Bekæmpelse, ikke tomme Protester, men energisk Handling, og Tiden kommer nok, da vi vil være saa mange at vi kan iværksætte en Masse Udmeldelse af Folkekirken og da vil Hr. Levinson næppe sige at de ikke bryder sig om vor Protest, og Arbejderne vil have forstaaet at de selv skal kæmpe, selv skal virke, at de skal vise Selvstændighed og jage Førerne ad Hækkenfeldt til.

Ekspeditionens Brevkasse.

Th. Machner Zurich Bidragslisten Nr. 10 13 Kr. 50 Ø. og 4 Kv. i Januar og April Kv. 2 Kr. 40 Øre.
Bidragslisten Nr. 1. S. 65 Øre. N. 1 Kr, 25 Øre.
Sansculotte 1 Kr.
Murer Larsen, Norge, modtaget 75 Øre.
Pastor M. M. Norge, for Juli Kv. 47 Øre.
Lorentz Nybo, Norge, Juli og Oktober Kvartal 70 Øre.
N. W., Malmø modtaget 5 Kr. for Juli Kv. Sender det i de nærmeste Dage. **E. W., Norrkøping** 1 Kr 50 Øre for Juli Kv.

Indkommet til Kongressen.

Ved Sanculotte. Huk 50 Øre. Ved P. J. S. C. S. 1 Kr. Bengt 50 Øre. N. M. 50 Øre. Ferdinand Lassalle 47 Øre. Ialt 2 Kr. 97 Øre.

Hvorfor kvitteres
J. Møller,
Ekspedient.

Redaktionens Brevkasse.

Lorentz Nybo, Norge. Det kan ikke komme i denne Gang paa Grund af Pladsmangel, men næste Gang. Maaske De snart har noget mere?
R. Ligeledes Pladsmangel. Næste Gang.

Diskussionsklubben Tolerance

Sammenkomst hver Onsdag Aften i „Kommunen“ Gothersgade 155 Kjd. Adgang for Alle.

Ansvarhavende Redaktør: J. Møller.
Carl Andersens Bogtrykkeri.